

ПРИВЕТСТВЕНО СЛОВО
на
министъра на отбраната на Република България при откриването на
конференцията на началника на отбраната
22 февруари 2023 г., София

Уважаеми адмирал Ефтимов,
Господа генерали, адмирали и офицери,
Дами и господа,

Измина почти година от началото на войната на Русия против Украйна. Това събитие фундаментално промени средата на сигурност. Живеем в нов, несигурен свят, в който авторитарни режими все повече ще разчитат на военна сила за постигане на политически цели. Изправени сме пред директни рискове и заплахи за сигурността и начина на живот на демократичния свят, част от който сме и ние. Това налага бърза и адекватна адаптация на съюзните и национални отбранителните способности.

Миналата седмица, по време на срещата на министрите на отбраната на НАТО, обсъдихме дългосрочната адаптация на Алианса и приехме редица документи в тази насока, ключов от които са новите Политически указания-2023. С тях стартира поредният цикъл за отбранително планиране в НАТО. В документа е засилена връзката с оперативното планиране, а фокусът е върху възпирането и колективната отбрана. Поставени са значително завишени изисквания към способностите на силите, тяхната готовност и окомплектованост, изпълнението на задачи по поддръжка от страна домакин и наличие на адекватни запаси от материални средства. Това рефлектира директно върху бъдещото развитие на въоръжените ни сили.

Същевременно, поради изоставането на модернизацията, задълбочаването на проблема с незаетите длъжности, технологичното изоставане и неадекватното ресурсно осигуряване, нарастват дефицитите от способности. Техните нива са такива, че правят текущото състояние на способностите незадоволително. За да решим адекватно този проблем, да изпълним нарасналите изисквания към способностите и да осигурим систематичност, последователност и приемственост, следва да актуализираме стратегическата рамка. В процес на разработване е нова

Национална отбранителна стратегия. Предстои преглед на Плана за развитие на въоръжените сили до 2026 г. и разработване на всеобхватна и финансово обоснована Програма за инвестиции в отбраната до 2032 г., в изпълнение на Решение на Народното събрание от 31.01.2023 г. В рамките на тези процеси ще направим внимателен анализ на задачите на въоръжените сили и дали настоящата им структура и подход за окомплектоване са адекватни на нарасналите изисквания. Целесъобразно е да направим и преглед на текущото ниво на амбиция. И не на последно място, за удовлетворяване на нарасналите изисквания са необходими значително по-големи разходи за отбрана. В тази връзка, в НАТО обсъждаме и приемането на ангажимент за ниво на разходи за отбрана от 2% от БВП не като таван, а като минимална отправна точка за тяхното нарастване.

Предвид всичко това, в основата на нашата работа трябва да залегне решаването на най-сериозните проблеми на въоръжените сили. Проблемът, който още отсега трябва да получи много сериозно внимание е увеличаващият се некомплект от военнослужещи. Данните показват, че независимо от предприеманите досега мерки, крехката положителна тенденция на поетапно запълване на вакантните места беше прекъсната през 2022 г., а некомплектът се е увеличил с 2% спрямо 2021 г. В тази връзка, очаквам в рамките на конференцията този въпрос да бъде разгледан, като бъдат обсъдени и набелязани конкретни мерки за набиране и задържане на военнослужещи в съвременните условия на пазара на труда. Наред с увеличаването на възнагражденията, в краткосрочен план може да се търси съдействие от Сдружението на общините за настаняване в детски градини на децата на военнослужещи в гарнизони, в които Министерството на отбраната няма ведомствени такива, както и за намиране на работа на съпругите на военнослужещите. В дългосрочен план трябва да фокусираме нашите усилия за осигуряване на трети пенсионен стълб за военнослужещите.

Другият основен въпрос е превъоръжаването и модернизацията. Нашата амбиция е да ускорим тези процеси, което мисля, че в някаква степен правим. Независимо, че служебното правителство е ограничено в действията си заради отсъствието на работещ парламент, моята амбиция е да подготвим за стартиране най-необходимите инвестиционни проекти, които да бъдат разгледани максимално бързо от следващото редовно правителство и 49-ото Народно събрание. С най-висок приоритет е проектът за бронирани машини на Сухопътните войски (СВ). От него зависи модернизацията на основния вид въоръжени сили – СВ, а наред с това и изпълнението на най-приоритетната за

страната ни цел за способностите на НАТО - изграждането на тежка механизирана бригада. Считам, че 2023 г. трябва да бъде запомнена именно с договор за нови бронирани машини.

За да бъдат адекватни на предизвикателствата от коренно променената среда на сигурност, на въоръжените сили са нужни още и 3D-радары, 155 мм гаубици, високоточна РСЗО с повишена далекобойност и мобилност, беспилотни летателни апарати от висок клас и средства за борба с тях, брегови противокорабни комплекси и др. нови, модерни способности.

Не на последно място – работим, за да осигурим способности да продължи да бъде надеждно охранявано въздушното ни пространство. Следва да ускорим изграждането на необходимата инфраструктура на летище „Граф Игнатиево“. Предвид забавянето в реализацията на Програмата за индустриално сътрудничество по договора от 2019 г. за F-16, съвместно с министъра на иновациите и растежа и министъра на икономиката и индустрията, предприехме конкретни действия за засилване на координацията между трите министерства при реализацията на проектите от програмата.